

Profiel boekje havo 2022-2023

Informatie over profielen in de Tweede Fase havo bestemd voor ouders en leerlingen van CSG Willem van Oranje.

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Tweede Fase en programma
3. Toetsing
4. Opleidingen
5. Doorstroming
6. Profielkeuze
7. Tabellen
8. Tijdpad profielkeuze
9. Ten slotte

Oud-Beijerland, januari 2023

Mw. S. Batenburg (conrector havo onderbouw)

Dhr. J. Jacobs (conrector havo bovenbouw)

Decaan havo & vwo:

Mw. R. Jacobs - Benard

1 Inleiding

Beste leerling,

Op verschillende momenten in je schoolloopbaan sta je voor een keuze. Dit jaar maak je een van die keuzes: je gaat een richting kiezen door middel van de profielkeuze. Dit is een belangrijke keuze die wellicht ook voor je vervolgstudie bepalend is.

Om die keus wat overzichtelijker en makkelijker te maken, ontvangen jullie dit informatieboekje waarin elk profiel is uitgewerkt en achterin het boekje vind je van elk vak in de Tweede Fase een korte beschrijving. Ik hoop dat daarmee duidelijk wordt wat de inhoud van die vakken is, hoe de vakken er in de bovenbouw uitzien en hoe noodzakelijk of wenselijk een vak is voor jouw toekomst.

Inmiddels heb je heel wat activiteiten ondernomen om je goed voor te bereiden op de keuze: er is informatie gegeven tijdens de mentorlessen over de verschillende vakken en profielen, je hebt deelgenomen aan de Kompas profielkeuze. Ook wordt er een test gemaakt waar je een advies krijgt over de profielen (de profielwijzer). Daarnaast is het natuurlijk van groot belang dat je over je keuze in gesprek gaat met de mensen die je goed kennen.

We verwachten in elk geval je profielkeuze in week 12 (onder begeleiding van de mentor). Na advies en/of bespreking door docenten moet de profielkeuze voor **17 april 2023** digitaal bevestigd zijn. Natuurlijk kunnen jij en/of je ouder(s) met vragen terecht bij de decaan, mentor, docenten of schoolleiding.

2 Tweede Fase en programma

Dit informatieboekje is bedoeld om informatie te verschaffen over de profielkeuze die leerlingen de komende periode moeten maken. Voor de leerlingen van havo 3 gaat in september 2023 de bovenbouw, de zogenaamde *Tweede Fase*, van start. Het onderwijs in de bovenbouw is anders ingericht dan in de onderbouw. Niet langer volgen alle leerlingen dezelfde vakken maar in plaats daarvan kiezen leerlingen een eigen profiel. Een profiel is een cluster van vakken die bij elkaar horen.

In de vierde klas worden daarnaast een aantal nieuwe (of vernieuwde) vakken geïntroduceerd:

- Culturele Kunstzinnige Vorming (CKV)
- Kunst beeldend/muziek
- Wiskunde D
- Informatica
- Bedrijfseconomie
- Maatschappijwetenschappen

Op de site is een vakkenboekje te vinden waarin alle vakken beschrijven hoe het vak in de bovenbouw eruit ziet.

De manier van werken in de bovenbouw wordt geleidelijk anders. Leerlingen zullen actiever met de leerstof aan de gang gaan en ook zelfstandiger moeten werken. Zij krijgen dus meer verantwoordelijkheid voor hun eigen leerproces. Leerlingen krijgen in de bovenbouw vaak weer nieuwe docenten. Deze docenten geven niet alleen klassikaal les, maar verwachten ook regelmatig dat leerlingen in groepsverband aan de slag gaan. Dat stelt de docenten in staat om beter in te spelen op de onderlinge verschillen tussen leerlingen. In de bovenbouw is er ook aandacht voor het ontwikkelen van nieuwe vaardigheden.

Zo leren leerlingen hoe ze snel informatie kunnen vinden en hoe ze zelf een onderzoek kunnen uitvoeren. Veel nadruk ligt er dus op het verwerven en verwerken van informatie. Daarnaast neemt de hoeveelheid stof die leerlingen moeten behandelen in de bovenbouw toe en wordt er toegewerkt naar het eindexamen.

De leerlingen in 4 en 5 havo volgen een programma dat bestaat uit:

- een gemeenschappelijk deel
- een profieldeel (met de keuze uit de vier profielen)
- een profielkeuzevak
- een keuze examenvak

Het profieldeel bereidt voor op een reeks aan vervolgopleidingen in het hoger onderwijs. De vakken in een profiel geven leerlingen het recht om door te stromen naar een studie in dezelfde richting. De leerlingen maken de keuze uit één van de volgende vier profielen:

- Cultuur en Maatschappij (C&M)
- Economie en Maatschappij (E&M)
- Natuur & Techniek (N&T)
- Natuur & Gezondheid (N&G)

Als een leerling voor een profiel heeft gekozen dan moet er ook binnen dat profiel nog een aantal keuzes gemaakt worden. Het gaat dan om de beslissing voor een profielkeuzevak en een keuze examenvak.

3 Toetsing

Voor alle vakken bestaat een examenprogramma. Het examen voor een vak kan bestaan uit een centraal examen (een landelijk examen dat op hetzelfde moment wordt afgenomen), een examen dat door de school zelf wordt georganiseerd (het schoolexamen), of een combinatie van de twee.

Voor sommige vakken is er dus alleen een schoolexamen. Een leerling moet het schoolexamen afgerond hebben alvorens aan het landelijk examen te mogen deelnemen. Alle regelingen en afspraken rond het schoolexamen legt de school vast in het zogenaamde PTA: het Programma van Toetsing en Afsluiting. Anders dan de naam doet vermoeden kan een schoolexamen bestaan uit verschillende onderdelen die over een langere periode worden afgenomen. Het schoolexamen kan per vak bijvoorbeeld bestaan uit toetsen met open en gesloten vragen, mondelinge toetsen of praktische opdrachten.

4 Opleidingen

De vier profielen en de vervolgopleidingen

Bij het clusteren van vakken tot de vier profielen hebben de beleidsmakers van het Ministerie van OC&W de volgende opleiding en beroepen in gedachten gehad:

Cultuur en Maatschappij

Trefwoorden: kunstzinnig bezig zijn, communiceren, formuleren, inleven, luisteren, maatschappelijke interesse, meebesturen, met mensen willen praten, sociaal betrokken zijn, werken met talen, werken met media, ...

Dit profiel bereidt dus in het bijzonder voor op cultuur- en maatschappelijke studies. Gedacht kan worden aan beroepen als leraar, pastorale medewerker, maatschappelijk werker, medewerker op arbeidsbureau, sociaal juridische dienstverlener bij de overheid, creatief therapeut.

Aanraders in het keuzedeel: Aardrijkskunde, Economie, Bedrijfseconomie, Wiskunde A en maatschappijwetenschappen.

Economie en Maatschappij

Trefwoorden: adviseren op gebied van financiën, begrotingen opstellen, toelichten, leidinggeven en organiseren, kantoor werk, zakelijke gesprekken voeren en onderhandelen, cijferwerk, in- en verkoop, marktonderzoek, ...

Leerlingen die dit profiel nemen zullen in het algemeen vervolgopleidingen kunnen kiezen die te maken hebben met economie, arbeid, recht en veiligheid. Gedacht kan worden aan beroepen als commercieel medewerker, beleidsmedewerker, leraar, marketing manager, accountant, tolk-vertaler, journalist.

Aanraders in het keuzedeel: Bedrijfseconomie, Duits / Frans, Informatica en maatschappijwetenschappen.

Natuur en Gezondheid

Trefwoorden: interesse voor het agrarische, het paramedische, het milieu, mensen helpen en verzorgen, oog voor plant-dier-mens, onderzoek doen, problemen oplossen, adviezen opstellen op gebied van land- en tuinbouw, fruit- en veeteelt, milieubeheer, gezondheidszorg, voedsel, ...

Dit profiel bereidt dus voor op opleidingen die met gezondheidszorg en milieu te maken hebben . Denk aan beroepen als levensmiddelentechnoloog, leraar, boer, milieudeskundige, verpleegkundige, fysiotherapeut, ergotherapeut, logopedist, diëtist.

Aanraders in het keuzedeel: Bedrijfseconomie, Natuurkunde, Informatica, Economie.

Natuur en Techniek

Trefwoorden: ontwerpen, oog hebben voor het milieu, rekenen en tekenen, stoffen onderzoeken adviseren over natuur en techniek, interesse hebben voor elektronica, elektriciteit, geluid, hoe iets in elkaar zit, machines, mechanica, ...

Dit profiel bereidt voor op technische studierichtingen. Beroepen waaraan gedacht moet worden zijn ingenieur, planoloog, ontwerper, chemicus, natuurkundige, verkeersvlieger, maritiem officier, IT-specialist.

Aanraders in het keuzedeel: Economie, Informatica, Biologie, Bedrijfseconomie.

5 Doorstroming

Toelatingseisen

De meeste opleidingen stellen wel extra eisen in de vorm van een profiel, soms aangevuld met een bepaald vak. Bovendien hebben bepaalde opleidingen aanvullende eisen zoals loting, selectieprocedure, etc. Op alle websites van hogescholen en universiteiten vind je per opleiding de toelatingseisen die gelden. Er wordt dan gesproken over een profiel dat je nodig hebt, al dan niet een aanvullend vak voordat je kunt worden toegelaten. Ook is een aantal opleidingen dat geen profiel- of vakken eisen stelt aan het diploma dat behaald wordt.

Als het nu, in het derde leerjaar, nog niet precies bekend is naar welke vervolgopleiding de belangstelling uitgaat, is het van belang - afgaande op de mogelijkheden en interesses - in elk geval vakken te kiezen die bij doorstroming naar het vervolgonderwijs de meeste mogelijkheden geven.

Alle hogescholen hebben op hun website per opleiding aangegeven welke toelatingseisen er zijn. Ook de decaan kan hierbij ondersteunen, zo is er van veel opleidingen informatiemateriaal beschikbaar.

6 Profielkeuze

Welke keuzes moeten er nu feitelijk worden gemaakt?

- Dit jaar, in 3 havo, zal er dus één van de volgende vier profielen gekozen moeten worden:
 - Cultuur & Maatschappij (C&M)
 - Economie & Maatschappij (E&M)
 - Natuur & Gezondheid (N&G)
 - Natuur en Techniek (N&T)
- Er moet een profielkeuzevak gekozen worden.
- Bovendien moet er één keuze examenvak worden gekozen.

Het komt voor dat leerlingen een extra vak volgen. Het is *niet* mogelijk om dit vak mee te roosteren. Dit houdt in dat een leerling nadat het rooster bekend is, zelf in overleg gaat met de conrector en de desbetreffende docenten.

7 Tabellen

Dit zijn de tabellen met daarin de mogelijkheden die er zijn om te kiezen en de vakken die verplicht zijn.

Regels bij de profielkeuze:

- Je kunt een vak (uiteraard) maar één keer kiezen: als je in kolom 3 een vak kiest, dan kan dat vak niet meer in kolom 4 gekozen worden, enz.
- Je mag maximaal 1 kunstvak kiezen.
- Wiskunde D kan alleen gekozen worden in combinatie met wiskunde B als profielvak.
- **Een vak wordt alleen aangeboden wanneer de groepsgrootte minimaal 12 leerlingen is.**

Natuur & Techniek:

Gemeenschappelijk deel:	Profielvakken:	Profielkeuzevak: 1 vak uit:	Keuze examenvak: 1 vak uit:
Nederlands	Wiskunde B	Biologie	Frans
Engels	Natuurkunde	Informatica	Duits
Maatschappijleer	Scheikunde	Wiskunde D	Geschiedenis
Lichamelijke Opvoeding			Aardrijkskunde
CKV			Economie
Godsdienst			Bedrijfseconomie
LOB			Maatschappij- wetenschappen
Werkweek			Biologie
Profielwerkstuk			Informatica
			Kunst beeldend
			Kunst muziek
			Wiskunde D

Natuur & Gezondheid:

Gemeenschappelijk deel:	Profielvakken:	Profielkeuzevak: 1 vak uit:	Keuze examenvak: 1 vak uit:
Nederlands	Biologie	Aardrijkskunde	Frans
Engels	Scheikunde	Natuurkunde	Duits
Maatschappijleer			Geschiedenis
Lichamelijke Opvoeding	1 vak uit		Economie
CKV	Wiskunde A		Bedrijfseconomie
Godsdienst	Wiskunde B		Maatschappij- wetenschappen
LOB			Aardrijkskunde
Werkweek			Natuurkunde
Profielwerkstuk			Informatica
			Kunst beeldend
			Kunst muziek
			Wiskunde D

Regels bij de profielkeuze:

- Je kunt een vak (uiteraard) maar één keer kiezen: als je in kolom 3 een vak kiest, dan kan dat vak niet meer in kolom 4 gekozen worden, enz.
- Je mag maximaal 1 kunstvak kiezen.
- Wiskunde D kan alleen gekozen worden in combinatie met wiskunde B als profielvak.
- **Een vak wordt alleen aangeboden wanneer de groepsgrootte minimaal 12 leerlingen is.**

Economie & Maatschappij:

Gemeenschappelijk deel:	Profielvakken:	Profielkeuzevak: 1 vak uit:	Keuze examenvak: 1 vak uit:
Nederlands	Economie	Bedrijfseconomie	Kunst beeldend
Engels	Geschiedenis	Aardrijkskunde	Kunst muziek
Maatschappijleer		Maatschappij- wetenschappen	Maatschappij- wetenschappen
Lichamelijke Opvoeding	1 vak uit	Frans	Informatica
CKV	Wiskunde A	Duits	Bedrijfseconomie
Godsdienst	Wiskunde B		Aardrijkskunde
LOB			Duits
Werkweek			Frans
Profielwerkstuk			Biologie
			Natuurkunde

Cultuur & Maatschappij:

Gemeenschappelijk deel:	Profielvakken:	Profielkeuzevak: 2 vakken kiezen:	Keuze examenvak 1 vak uit:
Nederlands	Geschiedenis	1 vak uit :	Frans
Engels		Economie	Duits
Maatschappijleer	1 vak uit:	Aardrijkskunde	Wiskunde A
Lichamelijke Opvoeding	Duits	Maatschappij wetenschappen	Wiskunde B
CKV	Frans		Economie
Godsdienst		1 vak uit :	Aardrijkskunde
LOB		Kunst beeldend	Maatschappij- wetenschappen
Werkweek		Kunst muziek	Kunst beeldend
Profielwerkstuk		Frans	Kunst muziek
		Duits	Informatica
			Biologie
			Bedrijfseconomie

8 Tijdpad

De volgende zaken staan in de komende periode gepland;

- week 2, 3, 4 - voorlichting over keuze-examenvakken door vakdocenten
- Week 6-7 - docentenadvies in Magister
- Week 8 - verwerkingsopdracht
- Week 11 - eventueel overleg ouders – mentor
- week 12 - profielkeuze definitief
- week 14 - profielkeuze wordt verstuurd naar huis
- 17 april - uiterlijke goedkeuring profielkeuze

9 Ten slotte

Bereid je goed voor met behulp van profielkeuze van Qompas, die je onder begeleiding van je mentor in het eerste half jaar hebt doorgewerkt. Je eigen interesses, je motivatie en jouw capaciteiten spelen bij het keuzeprocés een belangrijke rol. Denk daar steeds aan! Het is verleidelijk om rekening te houden met de keuze die bijvoorbeeld vrienden maken, maar uiteindelijk is het belangrijk dat je keuze bij jou past.

Lees de informatie over de Tweede Fase die je hebt verzameld (informatie lessen vakdocenten, vakkenboekje, enz.) goed door. Overleg met andere leerlingen, je ouders en je mentor. Vraag ze bijvoorbeeld welk profiel of welke studierichting ze bij jou vinden passen en waarom.

Raadpleeg indien nodig je docenten of je decaan. Zij zijn altijd bereid om je verder te helpen.